

พิธีสืบชะตา

- ❖ เป็นพิธีกรรมที่สืบมาจากศาสนาพราหมณ์
- ❖ นำเข้าสู่พิธีทางพระพุทธศาสนา จากนิทานเรื่องสามเณรได้ปล่อยสัตว์
- ❖ พิธีสืบชะตานี้ไม่ใช่พิธีที่ทำเพื่อรักษาการเจ็บป่วยโดยตรง แต่ทำเพื่อเฉลิมฉลองความสำเร็จในการประกอบกิจกรรมและเพื่อเป็นขวัญกำลังใจ
- ❖ นิยมทำกันเนื่องในโอกาส พิธีพุทธาภิเษก พิธีบวงสรวงดวงวิญญาณของบูรมหากษัตริย์ ตั้งศาลหลักเมือง สืบชะตาบ้านเมืองใน ประเพณีสงกรานต์ ทำบุญขึ้นบ้านใหม่และ หลังพ้นจากการเจ็บป่วย

เครื่องบูชาประกอบด้วย

๑. ไม้ค้ำและไม้สะพาน อย่างละ ๓ เล่ม งานส่วนรวม ไม้ใหญ่เส้นผ่านศูนย์กลางเท่ากับ ๒ นิ้วขึ้นไป ยาว ๔-๕ ศอกๆ ละ ๕๐ เซนติเมตร หากเป็นงานส่วนตัวให้ยาวเท่ากับ ๔ ศอก ของเจ้าชะตา
๒. ไม้ค้ำเล็กเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๑ เซนติเมตร งานส่วนรวมยาว ๕๐ เซนติเมตร จำนวน ๑๐๘ อัน งานส่วนตัวยาว ๑ ศอก จำนวนเท่ากับอายุบวก ๑ ของเจ้าชะตา
๓. ลวดเงิน ลวดคำ ลวดเทียนขี้ผึ้ง ลวดหมาก ลวดพลู ลวดบุหรี ลวดเหมียง งานส่วนรวมทุกอย่างใช้ จำนวน ๑๐๘ เส้น งานส่วนตัว จำนวนเท่ากับอายุบวก ๑ ของเจ้าชะตา กรวยดอกไม้สด ๙ อัน

๔. กระบองน้ำ กระบองทราย อย่างละ ๓๖ กระบอง
๕. ตุง ๑๒ ราศี ๑ ตัว ตุง ๗ สี (สายรุ้ง) เจ็ดตัวตามสี ตุงโยสายรุ้ง ๑ ตัว ซ่อสีขาว ๑๐๘ อัน ซ่อสายรุ้ง ๗ สีๆละ ๓ อัน เทียนชะตาตามงาน
๖. บันได ๗ ชั้น ๑ ชุด หม้อสีทองบรรจุข้าวเปลือก หม้อสีเงินบรรจุข้าวสาร อย่างละ ๑ ใบ เทียนขี้ผึ้ง เส้นผ่านศูนย์กลาง ๓ เซนติเมตร ยาว ๙ นิ้ว ๑ เล่ม สี่สาย งานส่วนรวม จำนวน ๓๖ เส้น ยาว ๒ เมตร งานส่วนตัวสี่สายเท่าอายุบวก ๑ ยาวเท่ากับ ๑ วา ของเจ้าของชะตา เสื่อ ๑ ผืน หมอน ๑ ใบ มะพร้าว ๑ ทะลาย กล้วย ๑ เครือ หน่อกล้วย หน่ออ้อย อย่างละ ๓ หน่อ ผ้าขาวยาว ๑.๕ เมตร ๑ ผืน ทำโครงไม้ไผ่ ๓ ชุด

พิธีตกแต่งเครื่องบูชา

ไม้ทุกเล่มต้องพันด้วยกระดาษเงิน กระดาษทอง (พันเงิน พันคำ) เทียนเงิน เทียนทอง เทียนขี้ผึ้ง หมาก พลู บุหรี เหมียง ใช้ด้ายสวนมนต์ผูกร้อยเป็นพวงยาวใกล้เคียงกับไม้ค้ำ ไม้สะพาน ทุกอย่างให้ร้อยอย่างละ ๓๖ งานส่วนตัวให้หาร ๓ การร้อยกระดาษเงิน กระดาษทอง ๑ สาย หมากพลู ๑ สาย เหมียง บุหรี ๑ สาย เทียนขี้ผึ้ง ๑ สาย ทั้งหมดจะมี ๔ สาย ไม้ค้ำเล็กให้หาร ๓ มัด แล้วพันด้วยกระดาษเงิน กระดาษทอง

การตั้งเครื่องบูชา

นำไม้ค้ำกับไม้สะพานแบ่งเป็น ๓ คู่ ผูกติดกัน นำมาตั้งเป็น ๓ เส้า ผูกข้างบนให้แน่น ทางขาออกกว้างพอประมาณ ยอดปักตุง ๑๒ ราศี ซ่อขาว ๒๗ อัน ตุง ๗ สี ล้อมรอบด้วยผ้าขาว ตรงกลางล่างด้านในแขวนตุง โยสายรุ้ง ปักซ่อขาว ขาละ ๒๗ อัน ต่อลงมาด้วยซ่อสีรุ้ง ๗ อัน นำไม้ชุดที่ผูกด้วยเครื่องบูชามาพาดทั้ง ๓ ขา แล้วพาดด้วยบันไดตรงข้างพระประธานสงฆ์ ของทุกอย่างให้แยกวางตามฐานขาทุกขา หม้อข้าวเปลือกด้านนอก หม้อข้าวสารด้านใน เสื่อ หมอนอยู่ตรงฐานบันได พร้อมเทียนคำคิง มะพร้าวและกล้วยวางที่ฐานบันได เครื่องสืบชะตานี้ต้องตั้งอยู่หน้าพระประธานสงฆ์ โยงด้ายสวนมนต์จากพระพุทธรูปมาที่เครื่องสืบชะตา แล้วห้อยลงมา เพื่อพันศีรษะเจ้าของชะตา ตอนพระสวดต้องจุดเทียนคำคิงและเทียนชะตาด้วย ตั้งบาตรน้ำมนต์ พร้อมเทียน ๑ เล่ม โยงด้ายจากพระพุทธรูปมารอบบาตร ๓ รอบ เสียบกรวยดอกไม้ชาละ ๓ อัน

ขั้นตอนตั้งเครื่องบูชา

มีการวยดอกไม้ ธูป ๓ เทียน ๒ จำนวน ๔ อัน หมากใหม่ ๑ หวี พลู ๔ มัดๆละ ๙ ใบ ข้าวเปลือก ข้าวสารอย่างละ ๑ กระหวง ผ้าขาว ผ้าแดงอย่างละ ๑ พับ เงินจำนวน ๑๐๘ บาท

หมายเหตุ : พิธีจะมีอันนิสงส์มากหากมีพิธีไถ่ชีวิตสัตว์ด้วย

ข้อมูลพิธีสืบชะตา
โดยนายอินตา ปวงศรี

สืบสานวัฒนธรรม

พิธีสืบชะตา

นายอินตา ปวงศรี

คลังปัญญาอำเภอแม่สาย

จังหวัดเชียงราย

ชมรมคลังปัญญาผู้สูงอายุอำเภอแม่สาย

13 หมู่ที่ 9 ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

06-1913-7691